

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. június 14.

134 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felülvizsgáló szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefonteljesítő (sürgős esetekben) 932.

Közgazdasági dolgok.

(g), 115 millió korona passzívummal záródik az év első négy hónapjának kereskedelmi mérlege. Pro rata temporis ez 345 milliónak felel meg egy esztendőben. Lehetséges az, hogy mi 345 millió koronával többet fizessünk a külföldnek árukért, mint a mennyit tőle kapunk? Hiszen nekünk, az áruforgalomtól eltekintve, egyéb rengeteg fizetni való van a külföldnek. Államadóssági kötvényeink, közszégi és egyéb közkölcsonneink, zálogleveleink, vasuti előbbsegeink, részvényeink nagyon jelentékeny része a külföldön van elhelyezve, amivel szemben nekünk a külföldtől alig van valami követelni való, legfeljebb az az évi pár millió, a mit kivándorló honfitársaink évről-évre küldenek itthon maradt családtagjaiknak. Passzív fizetési mérleg mellett évről-évre rosszabbodó kereskedelmi mérleg ez nem olyan közömbös statisztikai megállapodás, amely felett egy könnyen napirendre lehetne térni.

Mellesleg jegyezzük csak meg, hogy a fizetési mérleg alapján még egy tisztulatlan közgazdasági fogalom és a tudomány mai állásában nehéz a kérdést messzemenő következtetések alapjait venni. Akik a fizetési mérleget megállapítják, kiszámítják, hogy mennyit tartozik egy ország külföldnek adósságkamatok, részvényosztalékok fejében, mennyit költenek el évente a külföldön utazók és hogy ugyanezekben a címeken mennyi az ország követelése a külföldtől. Ezek a számok azonban távolról sem fedik a valóságot. Senki sem tudja a külföldi pénz- és értékgörög alakulását sem előre kiszámítani, sem utólag megállapítani. Továbbá az is bizonyos, hogy a produktív célokra fordított külföldi tőke itt újabb értékeket produkál, megkeresi nemcsak a maga jövedelmét, hanem még az itthon maradtoknak is juttat és így alapján nemcsak nem rontja, hanem javítja a fizetési mérleget.

Hogy egy példával illusztráljuk ezt az állítást, vegyünk egy részvénytársaságot, mely egy millió korona tőkével évente nyersen megkeres ugyanennyit. Ebből csak 5—10 százaléka megy ki osztalék fejében a külföldre, a többi itt marad munkabérekben, igazgatási és egyéb üzemi költségekben, adókban, tartalékokban. A produktív külföldi tőke tehát, különösen a mely fix és biztos elhelyezést keres, nemcsak nem rontja, hanem javítja az ország gazdaságát. Rendezett valuta és helyes, óvatos bankpolitika mellett fizetőképességünket a külfölddel szemben semmi veszedelem nem fenyegeti.

Nem is valuta és bankpolitikai szempontokból érdekel tehát ez a kérdés, hanem felsőbb, vagy mondjuk inkább mélyebben fekvő szerves gazdasági okokból. Hogy évről-évre nő-

vekszik eladósodásunk a külfölddel szemben, hogy ipari termelésünk növekedése távolról sem tart arányt fogyasztásunk növekedésével és kereskedelmi mérlegünk évről-évre rosszabbodik, ez két olyan jelenség, melylyel foglalkozni kell. Mert ez azt jelenti, hogy nálunk sem az új tőkék képződése, sem az ipari termelés nem tart lépést a növekvő szükséglettel. Mezőgazdasági és ipari termelésünk együttvéve sem tud annyi értéket produkálni, hogy ebből az új beruházásokra szükséges tőkét meg lehessen takarítani és külföldi árutartozásainkat ki lehessen egyenlíteni. A veszedelem abban van, hogy tőkeszegény ország, mely nem tudja az investíciók tőkét évről-évre a saját erejéből megtakarítani, a passzív kereskedelmi mérleg fényűzését nem engedheti meg magának. Passzív kereskedelmi mérlege lehet Angliának, Franciaországnak, miután ezek a gazdag országok rengeteg tőkét helyeznek el külföldön, de nekünk nem.

Kutatni ezeknek az aggodalmas tüneteknek az okait, nagy, szerves, mélyreható elméleti és gyakorlati munkát követel, amelyben részt kellene venni a tudományos politikai világ embereinek és a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem gyakorlati ismeretekkel és hozzáértéssel rendelkező képviselőinek.

Mikor a német birodalmi gyűlés képviselőháza az 1910. évi költségvetést tárgyalta, Delbrück, a belügyi hivatal államtitkára nagy expozéjában a kereskedelempolitikai kérdésekkel is foglalkozott. A kereskedelempolitika Németországban a belügyi reszortba tartozik. Kijelentése érdekes és hatásos volt. A kereskedelempolitika kérdése — ugymond — ez uttal nincsen napirenden. Negyven éve foglalkoztunk szakadatlanul ezzel a kérdéssel. Felépítettük vámtarifa rendszerünket, kiépítettük kereskedelmi szerződéseink hálózatát az egész világgal. Most már elérkezett az ideje, hogy a birodalom új feladata felé fordítsuk figyelmünket.

Igaz, a német birodalom negyven évi szakadatlan erős és céltudatos kereskedelempolitikai munkának köszöni mérhetetlen gazdagságát és hatalmát. Németország nagy, hatalmas világraszóló ipara nincs több negyven évesnél. Mi ezalatt az idő alatt a vámpolitikai kérdéseket úgy Ausztriával, mint a többi külfölddel való relációban mint közjogi problémát kezeltük. A parlament a kiegyezési javaslatoknál a vámtarifának a külföldi szerződések becikkelyezésénél mindig csak a közjogi formákra vigyázott, mint a dolog lényegére. Jószerecse, hogy a miniszteri burókban lelkiismeretes szakemberek vigyáztak az érdekeinkre amennyire csak a parlament és a közvélemény teljes közömbössége mellett lehetséges volt; mert a parlament és a közvélemény egy sikerült közjogi formuláért felelőztetne volna legvitalább érdekeinket.

A vámpolitikai kérdések 1917-ig rendezve vannak. Hét év nem olyan hosszú idő, ha a mulasztottakat helyre akarjuk pótolni, ha a kérdések igazi lényegébe és jelentőségébe be akarunk hatolni. Intenzív, sőt lázas munkára lesz szükség, ha a jövő kiegyezési és vámpolitikai tárgyalásokra teljes fegyverzetten fel akarunk készülni. De ha ez a hét esztendő is meddő közjogi harcokkal telik el, akkor a statisztikai hivatal szüntesse be külkereskedelmi forgalmunk gondos kimutatásainak közlését. Minek látni a közelgő veszedelmet, mikor úgy sem tudunk rajta segíteni.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület pénteken 17-én este 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. Az ülésen többek között a városi tisztviselők fizetésrendezésének ügye fog tárgyalásra kerülni.

— **A város védszentjeinek ünnepe.** Szerdán, június 15-én lesz a város védszentjeinek Szent Vidnek és Modesztnek ünnepe, melyet ez alkalommal is a hagyományos fényűző fognak megünnepelni.

A program szerint délelőtt háromnegyed tíz órakor a Dómtemplomból körmenet fog elindulni, amelyen résztvesznek a város összes hatóságai és tisztviselői. Amerre a menet elhalad, a házakat fellobozozzák. Délután 5 órakor a városi zenekar a Giardino Publicoban hangversenyt ad.

— **A cukrászda betörői.** Megirtuk, hogy Piva Konrad cukrásznak a Piazza Elisabettan levő üzletében a napokban betörők jártak, akik felfeszítve a pénztárt, mintegy háromszáz korona értékű külföldi pénzt raboltak el. A rendőrség a nyomozás során letartóztatta Fabietti Mario tizenkilenc éves anconai fiatalembert és Greff Mario tizennégy éves fiúmeit. A két letartóztatott egyén a kihallgatás során bevallotta bűnösségét, sőt egy más lopásban való bűnrészességüket is elismerték. A rendőrség erre átkísérte őket az ügyészség börtönébe.

— **Csaló bankszolga.** A bécsi rendőrség tegnap délelőtt táviratilag értesítette a fiumei rendőrséget, hogy Zeck Lajos csehországi manetini illetőségű harmincnégy éves bankszolga egyik ottani bank kárára tízezer koronás csalást követett el s aztán megszökött. A rendőrség a közölt személyleírása alapján megvette a szükséges intézkedéseket, hogy a csaló bankszolgát, ha Fiuméba jönne, letartóztathassa.

— **Hütlenn alkalmazott.** Pójzer Jakab negyvenhét éves zombori illetőségű kereskedelmi alkalmazott gazdájától Kopp Mátyástól három darab ezer s harminc darab százkoronás bankjegyet lopott el. A hütlenn alkalmazott a lopás elkövetése után feleségével és két gyermekével megszökött s állítólag Fiume felé vette útját. A zombori rendőrség tegnap délelőtt érkezett letartóztatási parancsa alapján a fiumei

rendőrség megindította a nyomozást, hogy Pojzeréket letartóztathassa.

— **Abbázia és Lovrana vendégei.** A szomszédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet január 1-étől június 8-ig összesen 18,022 fűrdővendég kereste fel. Június 2-ától június 8-ig a vendégek száma 524-el szaporodott. A június 8-án ott üdülők száma 1826 volt.

Az Abbázia tőszomszédságában levő Lovranát június 2-ától június 10-éig összesen 160 idegen kereste fel.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az emult napokban a következő vendégek érkeztek: Eder Ernőné magánzónó Budapestről, Wagner Róbert tisztviselő nejével Moszkvából, Jorjics Milorad dr.-né, bíró neje Szabadkáról, Lerchl János Marienbadból, Thury András dr. Nagyváradról, Györi Ödön magánzó Miskolcra, Schütz Sándor gyáros Egerszegről, Ticht Irén magánzónó gyermekével és szolgálónójával, Barta Imre Budapestről, Haan Jenő kereskedő nejével Cecéről, Lippner Vilma ezredesné gyermekével Budapestről.

— **Az államvasuti Goliát-mozdonyok veszedelme.** A magyar államvasut vonalain két év óta hatalmas, úgynevezett Goliát-mozdonyok röptik a vonatokat. A mozdonyok elkatrészeit, különösen a nagyméretű gőzhengereket a diósgyőri vasgyár készítette. Ámde a hengerek két esztendei használat után sorba felmondják a szolgálatot, nem bírják ki a nagy menetsebességet, megrepednek. Ennek következtében nagyon sok mozdonyt le kellett szerelni. Az államvasutak igazgatósága, hogy a leszereléssel járó nagy költséget megtakarítsák s hogy az újabb készült Goliát-mozdonyok, valamint a régi mozdonyok gőzhengereit a repedéstől megóvják, az északi főműhelyben crogengázzal próbálták megerősíteni, a hibás gőzhengereket pedig ugyancsak crogengázzal igyekeztek összeforrasztani. Ennek az újabb eljárásnak eredményeit nem ismerik, annyi azonban már bizonyos, hogy az az acél, amelyből a hengerek készültek, nem vált be s a mostanában munkába vett mozdonyokhoz szükséges anyagot a Krupp-gyárból hozatták s jelenleg ebből az anyagból készítik a Goliát-mozdonyok nagysúlyu hengereit.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi részben pedig a mai napon a következő hajók érkeztek: „Árpád” magyar gőzös Marseilleből 2400 láda narancscsal, 590 zsák kénnel, 736 zsák kávéval, 3000 hordó olajjal, 250 bál raphiával és 60 tonna vegyes áruval, „Molfetta” osztrák gőzös Triesztből üresen, „Cabolo” olasz gőzös Kalkuttából 200 bál gyapjával és 80 zsák lenmaggal.

Indult: „Mátyás Király” magyar gőzös Valenciába 440 tonna fával, 20 tonna cukorral és 20 tonna ásványvízzel, „Emilia” osztrák gőzös Philadelphióba 1800 tonna magnessittal, „Carpathia” angol gőzös Newyorkba, 500 tonna babbal, 110 tonna üveggel és üvegáruval és 20 tonna ásványvízzel, „Achile” osztrák gőzös Triesztbe 270 tonna cukorral, 70 tonna rizsszel és 70 tonna üvegáruval.

Június 13-án érkezett: „Borneo” magyar gőzös Moulienből 50.163 zsák rizsszel, „Coloniale” osztrák gőzös Bonából 900 tonna foszfáttal, „Dante” olasz gőzös Bonából 1100 tonna foszfáttal, „Bosnian” angol gőzös Liverpoolból 160 tonna kőszénrel és 150 hordó olajjal, „Elektra” osztrák gőzös Alexandriából 100 láda dohánynyal és 400 üres hordóval, „Gróf Tisza István” magyar gőzös 4160 tonna kőszénrel, „Galicia” osztrák gőzös Velenéből üresen.

— **Petroleum és olaj a haditengerészeti részére.** Tegnapelőtt délután a haditengerészet „Pluto” nevű vontató hajója elindult Pólába. A gőzös egy hadi dereglyét vontatott maga után, melyben nagyobb mennyiségű petróleumot és gépolajat szállít. A kőolajt az újabban petróleum fűtésre berendezett hadigőzősök najtására használják fel.

— **Iskolahajó Fiumében.** A buccari-i hajóiskola „Vila Velebita” nevű iskolahajója tegnapelőtt délután ideérkezett s tegnap már visszaindult Buccariba.

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A haditengerészet „III”. számú torpedóhajója szombaton délután négy órákor gyakorlatozás közben kikötőnkbe érkezett. A torpedóhajó teg-

nap korán reggel már felszedte horgonyait és elindult innen Pólába.

— **A Máv. és a teherforgalom.** A már jelzett ankéten kívül, más tekintetben is intézkedni kíván a Máv. a várható nagyobb forgalom gyors lebonyolításáról és az igazgatóság már most tájékoztatni kívánja a közönséget, milyen intézkedéseket tendelt el. Nevezetesen intézkedett, hogy a nagyobb tömegekben földadásra kerülő kocsirakomány árukat (szén, cukorrépa, kő, tűzifa stb.) gyorsjárati közvetlen zárt tehervonatokkal szállítsák el és hogy az üres kocsikat lehetőség szerint ilyen módon továbbítsák a megrakó állomásokra. A kocsirakomány árukról napjában nemcsak egyszer, hanem annyiszor, amennyiszor ily áruk az állomásokra érkeznek, a címzettekkel azonnal értesíteni kell. A vasárnapi munkaszünet fölfüggesztését nemcsak az áruknak a kocsikból való kirakására, hanem a pályadvarokról való elfuvarozására nézve is kilátásba vették. Intézkedés történt a tekintetben is, hogy a javítást igénylő kocsik száma a lehető legkisebb legyen. A vasut önkezelési küldeményeinek szállítását az őszi és a téli hónapokban a legszükségesebb mérvre korlátozza. Lépések tettek az iránt, hogy a kocsistári só és erdei termékek zömét lehetőleg már a nyár folyamán elszállítsák. A kocsik gyors kezelése érdekében a díjszabási rakodási időnek 9 nappali órára való leszállítását ez évre is kilátásba vették. A vegrehajtó szolgálat összes közegeit és első sorban az üzletvezetőseket, a legrészletesebb utasításokkal látták el, hogy a kocsik kezelését és továbbítását sietessék és a kocsihány megelőzése, illetve csökkentése érdekében minden lehetőséget elkövessenek.

— **Sacharinos limonádé.** Derencin Leo vásárbiztos a napokban feljelentést tett a rendőrségen Vidich Mária harminckilenc éves zárai illetőségű és Romagnoli Tamás ötvennyolc éves ortona al marei illetőségű gyümölcsárusok ellen, hogy sacharinnal édesített limonádét árusítottak a Viale Deákon. A vásárbiztos a limonádét elkobozta s a belőle vett mintát a vegy-kísérleti állomással vizsgálta meg. Ma érkezett meg a vegyvizsgálati értesítés a rendőrséghez, melynek alapján a rendőrbírósg mindkettőt husz-husz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Letartóztatott tolvaj.** Szekulics Lázár szabadkai illetőségű napszámos tegnap délután Kovácvics Milan harmincöt éves pasovai illetőségű ismerősével beszélgetett. Beszélgetés közben azonban kikapta társa kezéből a pénztárcát, melyben husz korona volt s aztán elfutott. A károsult feljelentésére Szekulicsot a rendőrség letartóztatta.

— **Gazdasági tanulmányut Dániába és Svédországba.** Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” több hétre terjedő gazdasági tanulmányutat rendez Dániába és Svédországba az ottani közgazdasági intézmények tanulmányozására. A tanulmányuton résztvevő hatvan főnyi társaság ma délután utazik el Budapestről s ezt megelőzőleg a délelőtti órákban értekezletre gyűltek össze a Köztelek nagytermében. Károlyi Mihály gróf elnök meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket, kéri őket, hogy ne csak a mezőgazdaságot érdeklő részt tanulmányozzák, hanem kísérik különös figyelemmel a fogyasztási és értékesítő szövetkezeteket is, melyek Dániában és Svédországban gyönyörűen kombinálták egymást. Miklós Ödön főrendiházi tag, a tanulmányut vezetője mondott ezután köszönetet a gazdáknak, hogy a tanulmányut rendezésével megbízták. Összetartó ragaszkodást kér a társaságtól, amely a tanulmányut másik vezetőjének, Somssich Géza gróftól választotta meg. Végül Jeszenszky Pál kir. tan., ügyvezető titkár tett jelentést az uti program változásairól, elhatározták a tanulmányut leírását, kijelölték az előadókát, majd az egyes adminisztratív ügyek elintézése után az elnök életésével az értekezlet véget ért.

— **Tolvaj cselédleány.** Brott Lajos tümei ruhafestő feljelentést tett a rendőrségen, hogy Fatur Mária nevű cselédleánya egy pár női cipőt, szoknyát, bluzt s más egyéb ruha neműt lopott el s aztán megszökött. A rendőrség a tolvaj leányt letartóztatta.

— **Szőkevény szerelmesei.** A szabadkai csendőrség arról értesítette a fiemei rendőrséget, hogy onnan megszöktek Paulétich Mária és Černich Rozália, akik Amerikába akarnak kivándorolni. A csendőrség távirati értesítésében közli, hogy a szőkevények a legnagyobb nyomorban hagyták hátra hozzátartozóikat. A megkeresés alapján a rendőrség nyomozza őket.

— **Baleset az országuton.** Rolich Franciska 19 éves leány a napokban a dornegfeistritzi országuton oly szerecsélenül esett el, hogy jobb lábát eltörte. A leányt az első napokban otthon ápolták, tegnap azonban be szállították a fiemei kórházba. Állapota súlyos.

— **Az Atlantica tőkeemelése.** Az Atlantica Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága folyó hó 18-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelynek egyetlen tárgya a társaság 4.000.000 korona alaptőkéjének 10.000 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 6.000.000 korona összegre való felemelése lesz. Az új részvények átvételét az e célra alakult szindikátus már eleve biztosítja s ennek keretében a részvényeknek felét az alapszabályok értelmében a társaság alapítói vannak jogosítva átvenni, míg a másik felének átvételére a részvényesek gyakorolnak elővételi jogot, az alapítókkal azonos arányon. Az alaptőke felemelésének célja a társaság megrendelt öt új, összesen 29.000 tonna hordképességű gőzhajó vételének részleges kiegyenlítése, míg a hátralékos vételár kiegyenlítését a megkötött szerződésekben olyképpen rendezték, hogy sem további részvénytőke felemelése, sem kölcsönnek felvétele szükséges nem vált. Az új hajók beszerzését a társaság erősen megnövekedett forgalma tette szükségessé és ugyanazon típus szerint épülnek, amely a társaság jelenlegi hajóinál kitűnően bevált. Az új gőzösöket a folyó év november és a jövő év január közötti időben vonják be a forgalomba. A hajók építéséhez a gyárak már hozzá is fogtak.

— **Villámcsapás áldozatai.** Szombaton délután nagy vihar vonult végig Lcis felett és vidékén. A hirtelen támadt zivatar idején sokan a mezőn dolgoztak, akik az eső elől egy fa alá húzódtak. A tiz asszony és gyermek azonban még el sem helyezkedett a terebélyes fa alatt, amikor egy hirtelen dördülés hallatszott s a következő pillanatban a fa villámcsapástól találva megrepedett. A villámcsapás öt emberáldozatot is követelt, mert a fa alá menekültek közül három leány, egy özvegyasszony s egy menyasszony szörnyen haltak, ketten súlyosan megsebesültek. A másik három asszony azonban sértetlen maradt. A szerencsétlenség híre csakhamar elterjedt a kis faluban s a csoportokba összeverődött emberek sirva szállították haza sebesülteiket és halottaikat.

— **Meglopott visszavándorló.** Ruzics János, aki a napokban jött haza Amerikából, ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen. A feljelentés szerint Ruzics ma éjjel boros állapotban akart hazamenni s utközben több fiatalember megtámadta, elrabolta Hamilton rendszerű aranyóráját, láncát s gyűrűjét. Az elrablott ékszerek értéke mintegy

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. —

Kinesiterapikai intézet. — Fürdőkabinok a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina. — Grand Hotel Lido.

Villák. Parkok. Autóbilok.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

120 korona. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a vizsgálatot.

Köveket dobált. Kovács István huszonkét éves kiskanizsai illetőségű napszámos tegnap este a Brajdicán kövel dobálózott oly módon, hogy a járó-kelők testi épségét veszélyeztette. Mikor a rendőr őt felszólította, hogy hagyja abba a dobálást, Kovács gorombáskodni kezdett. A rendőr erre őt a rendőrségre akarta kísérni. Utközben azonban Kovács dühöngeni kezdett sőt a rendőrt meg is ütötte. A rendőrségen Kovácsot letartóztatták s hatóság elleni erőszak büntetése miatt megindították ellene az eljárást.

Aki felgyújtotta a lakását. A fiumei büntetőtörvényszék esküdtbírósa ma reggel kezdte meg Giliberti József palermói illetőségű kávéház tulajdonos büntügyének tárgyalását. Az ügyészi vádirat Gilibertit azzal vádolja, hogy április másodikán éjjel a Via Ospedale 7. szám alatt levő lakásán felgyújtotta butorait s ezáltal az egész házat tűzveszedelemnek tette ki. Az esküdtszék megalakítása után felolvasták a vádiratot, majd a bizonyítási eljárásra tértek át. Délelőtt a tanukat hallgatták ki, a bizonyítási eljárást azonban még nem fejezték be s így ítélet csak délutánra várható.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy a törvényszék esküdtbírósa Giliberti kávéház-tulajdonost a vád alól felmentette.

Ballák utolsó trieszti előadása. Tegnap vasárnap este tartotta meg a Balla színtársulat utolsó előadását a Politeama Rossettiben. Bucsu előadásul a „János vitéz“ került színre. A szereplőket a közönség melegen ünnepelte.

Távirat ◀▶ Telefon

Héderváry a birtokán.

BUDAPEST, jun. 13. Héderváry miniszterelnök tegnap este Bárczy dr. titkára kíséretében horvátországi birtokára utazott, honnan kedden este érkezik vissza a fővárosba.

Osztrák miniszter Budapesten.

BUDAPEST, jun. 13. Gerba osztrák vasutügyi miniszter ma reggel Budapestre érkezett. Az osztrák miniszter a délelőtt folyamán felkereste Hieronymi kereskedelmi minisztert, akivel a vasuti tarifa ügyében hosszasan tárgyalt.

Apponyi kortesúja.

HALAS, jun. 13. Apponyi Albert gróf tegnap délután ideérkezett Szabó Mihály Kossuth párti képviselőjelölt támogatására, aki a napokban pótválasztás alá kerül. Apponyi innen Kecelre utazott, hol Pozsgay Miklós érdekében kortesbeszédet fog mondani.

Darabont tisztviselők gyűlése.

BUDAPEST, jun. 13. A volt Fejérváry kormány tisztviselői mintegy százötven tegnap Farkas László volt főispán elnöklésével ülést tartottak, melyen határozati javaslatot fogadtak el. A határozat szerint bizottságot küldenek ki, melynek feladata lesz Fejérváry bárót felkérni, hogy álljon az ügy élére. A mennyiben a bizottság semmiféle eredményt sem érne el, a gyűlésen résztvettek mindent el fognak követni, hogy kivánságukat a trón számolyához juttathassák el.

A „Pluviose“ áldozatai.

CALAIS, jun. 13. A „Pluviose“ áldozatainak a hajó roncsai közül való kiemelése nagy tömeget vonzott a kikötőbe, amely alkalomból a kikötő területén szigorú rendőri intézkedéseket foganatosítottak. A város számos házára gyászlobogót tűztek ki s mindenki előkészületeket tesz a temetésre. A hajó roncsaiból

tegnap két felismerhetetlen holttestet is kimentettek.

A budapesti repülőversenyek.

BUDAPEST, jun. 13. A budapesti repülő verseny tegnapi hetedik napjának különös érdekességet kölcsönzött, hogy Paulhan a világhírű aviatikus Fahrman-rendszerű biplánjával a terhelési versenyben startolt. A london-manchesteri repülés győztese felváltva magával vitte légi utjára Károlyi Mihály és István grófokat, valamint Andrássy Géza grófot is s mindegyikkel mintegy hat-hét percig maradt a levegőben. A közönség lelkesen megünnepelte Paulhant.

Achim a kormány mellett.

BÉKÉSCSABA, jun. 13. Achim András a parasztpárt vezére tegnap délután mondta el itt programbeszédét. Beszédében elítélte a koalíció működését s támadta a szövetkezett pártokat, hogy a népjogokat semmibe sem vették. Helyesnek ismerte el Héderváry politikáját s kijelentette, hogy a kormány programját magáévá teszi s az obstrukció ellen a kabinettet támogatni fogja. Achim megválasztása biztos.

Sikkasztó rendőra kapitány.

NAGYKIKINDA, jun. 13. A fővárosi rendőrség intézkedésére és kiküldött detektív-jének közbenjöttével ma reggel szenzációs letartóztatás történt itt. A budapesti detektív ugyanis letartóztatta Blahovics Béla nagy-kikindai rendőra kapitányt, aki a hetekkel ezelőtt elhalt Joanovics Dömötör dúsgazdag föld-birtokos hagyatékát leltározta és helyezte zár alá. Hivatalos eljárása közben azonban mintegy ötvenezer korona értékű papírt vett magához s azok értékét a saját céljaira fordította.

A villám áldozatai.

TROPPEAU, jun. 13. Tegnap este felé óriási vihar vonult el a város felett. A villám többször is lecsapott s agyonsújtotta Gorzonka és Kudánkó földbirtokosokat, akik nyomban meghaltak.

Leszavazták a szerb kormányt.

BELGRÁD, jun. 13. A szkupsztina mai ülésén a választói jogra vonatkozó törvényjavaslat feletti szavazásnál a kormány kisebbségben maradt. A kabinet azonnal beadta lemondását.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percre —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Cantrida "FIUME" vendéglő
●● a fürdővel szemben. ●●

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitűnő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyarárad bor.
Kőbányai polgári és duplamaláta sör.
Számos látogatásért esedezik
Ragg Mihály, vendéglős.

Alapított 1850-ben.

Cante Giuseppe
Nagy butorraktára - - - - -
- - - - - és asztalos műhelye
FIUME - Via Capuccini 4 sz - FIUME
- most ünnepli fenállásának 60 éves -
jubileumát.
Nagy választék modern luxusbutorokban, vas-,
réz- és kárpitos butorokban.
Szolid és elegáns kivitel. - - - - -

Adria szálló és étterem
Adamich és Adria utca **FIUME** Zmaič palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vilnyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.
Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.
Tulajdonos: de **Negri Tranquillo.**

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ
a vasuti állomással szemben
Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - - -
□ **MAGYAR BOROK.** □
- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.
A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.
A n. é. közönség pártfogását kéri
KONRAD FERENC tulajdonos.

UISÁGELÁRUSITÓNAK

tisztességes magyar fiut
20 forint havi fizetéssel
felvesz „A Tengerpart“ ki-
adóhivatala Vicolo dell'O-
spedale, Wurzer ház I. em.
(Fél napi foglalkozás).

Fix fizetés
és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket
sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként
elérhető jövedelem 300-600 korona Hecht Bankház
Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.

Nagy papirkárpit raktára.

▲ A legelső gyárakból való, legújabb
mintájú fali tapéták nagy választéka
olcsó áron. ▲
▲ Elvállal bármely festő-, dekorateur-
s papírtápa-munkát kifogástalan s szép
kivitelben. ▲

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű
kilátás a tengerre. Szoba és ellátás
8 koronától feljebb. Családoknak
engedmény.

Susáki községi fürdő BRAJDICA.

Teljesen ujjaalakított 124 kabinnal. :-: :-:
:-: :-: :-: Nyitva reggel 5-től este 9-ig.
Hölgyeknek csak reggel 8-tól 10-ig kivéve az
ünnepnapokat.

ÁRAK: Felnőtteknek 40 fill. tíz éven aluli gyermekek-
nek 20 fill.
Bérlés: 20 fürdő felnőtteknek 6.— kor. 20 fürdő tíz éven
aluli gyermekeknek 4.— kor.

A fürdő büffetjében kaphatók Bačić Ante susáki likőr-
és ecetgyárának különlegességei is, mint a „Jadran“ és
a non plus ultra „Bačić likőr“.

Vasuti vendéglő

a pályaudvaron, a város közvetlen közelében
szép kerthelyiséggel. Kifogástalan konyha s
közvetlen termelőktől beszerzett borok. Számos
látogatást kér

Kass Gusztáv
vasuti vendéglős

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-u. 37
megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és
ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével —
közvetlenül felkereshesse

Forgács László Fiume, Via Clotilde Traversale 1

átte át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek
függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárúk' szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyiszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szives jóindulatába
és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

BOGOJEVIĆ D.

Via Caserma 4 FIUME Via Caserma 4

Ajánlja magát minden cipész-
munka szállítására. - Pontos
- - - kiszolgálás. - - -
Kifogástalan munka. Jutányos
- - - - árak. - - - -

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó áron.

A kávéházban estenként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uszonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

2 szépen butorozott szoba úri külön bejárattal,
fürdőszoba és telefon használattal kiadó
julus 1. ére. Bővebbet Fumi Amáliánál, Via del-
la Caserma 5. sz. II. em.

„OLLA“

bebizonyítha-
tólag a legjobb
higiénikus
Gummi kü-
lönleges
ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTA-
GYŪJTEMENY TUCATJA

K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000
orvos mint a legmegbiz-
hatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám,
Catti, Mizzan és Budak-féle
gyógyszertárakban, továbbá F.lli
Pavacic, Benco Ernő és Papp
Rudolfi drogeriájában. Erd. árjegy-
zék ingyen az „OLLA“ Gummiköz-
ponttól Wien II 297 Praterstr. 57.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Tisztelettel értesítjük t. c. vevőinket, hogy

Vas- és fémáru üzletünket FIUME :-: Via del Pozzo 2. :-: FIUME

ujból megnyitottuk és hogy mélyen leszá-
lított árak mellett ezután is mindenkit szo-
.... lidan és jól fogunk kiszolgálni. ....

Midőn dusan felszerelt raktárunkat megte-
kintésre ajánljuk, azon tiszteletteljes kére-
lemmel fordulunk a t. c. vevő közönséghez,
hogy becses bizalmával újból megtisztelni
sziveskedjék. Kiváló tisztelettel

WELLMANN TESTVÉREK

VILLA BÉKELAK

Lussingrande

Gyönyörű napos fekvés, szél-
mentes, télen is zöld kertek között.
Kényelmes szobák délre, tengeri
kilátással és erkéllyel is, parkettel
majolikakályhakkal s dupla abla-
kokkal.

AURORA kávéház Vence Szt Márktér

Kitűnő fagyalt, tea kávé, csó-
koladé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

Varieté Hotel Susák

Estenként elsőrendű művészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor.

Belépti díj 1 kor. - Kezdeté 9 órakor.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik-
és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad
megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar
ügyevezető.

Első Fiumei Magyar Karpitos és díszítő

Viale Deak 26 - FIUME - Viale Deak 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb
berendezésig minden nemű karpitos, díszítő
és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér

•• Garami József, karpitos. ••

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!

Kitűnő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolság a
Márkus-tértől.

Napi penzió ára 7 lira.